

Laodicea — Lamba ta Uku

Mene ne Ka'idojin?

Jeff Pippenger

2023-08-30

“Ya kamata mu san da kanmu abin da ke kunshe da Kiristanci, abin da yake gaskiya, abin da yake bangaskiyar da muka karɓa, abin da dokokin Littafi Mai Tsarki suke—dokokin da aka ba mu daga mafi girman iko.” The 1888 Materials, 403.

Na tsawon shekaru da dama, Future for America ta nuna cewa ikilisiyoyi bakwai na littafin Ru'ya ta Yohanna ba wai kawai suna wakiltar tarihin Isra'ila ta zamani daga zamanin manzanni har zuwa ƙarshen duniya ba, amma kuma ikilisiyoyi bakwai ɗin suna wakiltar Isra'ila ta ɗa tun daga zamanin Musa har zuwa jifan Istifanas da duwatsu. Magabatan Adventism ba su koyar da wannan gaskiya ba, amma sun fahimta kuma suka yi amfani da ƙa'idodin da suke kafa wannan gaskiya. Yesu yana bayyana ƙarshen tun daga farko, kuma Isra'ila ta ɗa tana wakiltar Isra'ila ta zamani. Saboda haka, duk wata gaskiya da take cikin siffofin annabci na Isra'ila ta zamani ta kasance kuma a cikin Isra'ila ta ɗa.

Kafin tarihin Milleriyawa, ra'ayin gargajiya na Kirista game da ikilisiyoyi bakwai shi ne cewa suna wakiltar ainihin ikilisiyoyin da suke a Asiya Karama a zamanin Yohanna. Ra'ayin gargajiya kuma ya fahimci cewa gargadi da shawarar da aka yi wa kowace ikilisiya daban-daban za a iya fahimtarsu a matsayin takamaiman shawara ga ikilisiyoyi iri-iri a cikin dukan tarihin Kiristanci, kuma haka nan cewa wannan shawara da waɗannan gargadi ɗin nan su ne ga Kiristoci ɗaɗaiku. Haka kuma sun fahimci cewa ikilisiyoyi bakwai suna wakiltar zamani bakwai na tarihin ikilisiya tun daga lokacin almajiran har zuwa ƙarshen duniya. Waɗannan fahimtofi sun riga tarihin Milleriyawa. Waɗannan amincewa huɗu game da ikilisiyoyi bakwai da suka ƙunshi ra'ayin gargajiya wanda ya riga William Miller, sun kasance kuma har yanzu suna dogara ne a kan fassarar Littafi Mai Tsarki ta “historicist”. Wannan ce hanyar fassarar da mala'ikun Allah suka jagoranci William Miller ya runguma.

“Ikilisiyoyi bakwai na Asiya tarihin Ikilisiyar Almasihu ne a siffofinta bakwai, a cikin dukan lankwashe-lankwashenta da juyayyun al'amuranta, a cikin dukan wadata da tsanantarta, tun daga zamanin manzanni har zuwa ƙarshen duniya. Hatimai bakwai kuma tarihin mu'amalolin iko da sarakunan duniya ne a kan ikilisiya, da kuma ƙariyar Allah ga mutanensa a cikin wannan lokaci ɗaya. Kakaki bakwai kuwa tarihin shari'u bakwai ne na musamman masu nauyi da aka aiko a kan duniya, ko kuwa masarautar Roma. Kuma kwanoni bakwai su ne annoba bakwai na ƙarshe da aka aiko a kan Roma ta Paparoma. A gauraye da waɗannan akwai wasu abubuwa masu yawa kuma, waɗanda aka saƙa a ciki kamar ƙoramu masu zubowa cikin babban kogi, suna cika babban kogin annabci, har sai dukan abu ya ƙare da mu a cikin tekun madawwamiya.”

“Wannan, a wurina, shi ne tsarin annabcin Yahaya a cikin littafin Ru'ya ta Yohanna. Kuma mutumin da yake so ya fahimci wannan littafi, dole ne ya kasance da cikakkiyar sani game da

sauran sassa na maganar Allah. Alamomi da misalai da aka yi amfani da su a cikin wannan annabci, ba duka aka bayyana su a cikinsa ba, sai dai dole a same su a cikin sauran annabawa, kuma a bayyana su a wasu nassosin Littafi Mai Tsarki. Saboda haka a bayyane yake cewa Allah ya tsara a yi nazarin dukan maganarsa gaba daya, ko da kuwa domin a sami cikakkiyar fahimta game da kowane sashe.” William Miller, *Miller’s Lectures*, juzu’i na 2, lecture 12, 178.

’Yar’uwa White ta yarda da kuma goyi bayan fahimtar “historicist” da Miller ya riƙe, amma ta ƙara zurfafa fahimta game da littafin Ru’ya ta Yohanna fiye da yadda Miller ya gani, domin Miller bai gane Wuri Mai Tsarki yadda yake a hakika ba. Ya fahimci Wuri Mai Tsarki a matsayin duniya. ’Yar’uwa White ta gane cewa sa’ad da Yesu ya gabatar da annabce-annabcen da aka wakilta a cikin littafin Ru’ya ta Yohanna, Almasihu yana yin haka ne tare da aikinsa a matsayin Babban Firist na sama.

Sa’ad da Yohanna ya juya ya ga Almasihu, sai ya ga Yana tafiya a tsakiyar fitilu masu riƙe da kyandir cikin tufafin firist, kuma fitilun suna a cikin Wuri Mai Tsarki, sabili da haka a cikin tarihin bayan hawanSa zuwa sama, amma kafin Ya matsa zuwa Wuri Mafi Tsarki a shekara ta 1844. Miller ba zai iya fahimtar muhimmancin wannan gaskiya ba. Haka kuma Tyndale, Luther ko John Wycliffe, ko wani daga cikin masu gyaran farko, ba za su fahimta ba. Gaskiya tana cigaba ne a hankali, tana ƙara haskakawa, har ta kai ga cikakkiyar rana.

“Babbar ƙa’ida wadda Robinson da Roger Williams suka ɗaukaka ƙwarai wajen karewa, cewa gaskiya tana ci gaba da bayyana, cewa ya kamata Kiristoci su kasance a shirye su karɓi dukan hasken da zai iya haskakawa daga kalmar Allah mai tsarki, zuriyarsu suka daina lura da ita. Ikkilisiyoyin Furotesta na Amirka,—har da na Turai ma,—wadanda aka yi wa babbar ni’ima wajen karɓar albarkun Gyaran Addini, sun gaza ci gaba a tafarkin gyara. Ko da yake wasu ’yan kaɗan masu aminci sun taso, daga lokaci zuwa lokaci, don shelanta sabuwar gaskiya da kuma tona kuskuren da aka daɗe ana riƙo da shi, yawanci, kamar Yahudawan zamanin Almasihu ko mabiya Paparoma a zamanin Luther, sun gamsu su gaskata kamar yadda ubanninsu suka gaskata kuma su rayu kamar yadda suka rayu. Saboda haka addini ya sãke lalacewa ya koma bin tsari na zahiri kawai; kuma kurakurai da camfe-camfen da da an yar da su gefe idan Ikkilisiya ta ci gaba da tafiya cikin hasken kalmar Allah, aka riƙe su aka kuma ƙaunace su. Ta haka ruhun da Gyaran Addini ya hura ya mutu a hankali a hankali, har sai da kusan aka sake samun irin wannan babban bukatar gyara a cikin ikkilisiyoyin Furotesta kamar yadda take a cikin Ikkilisiyar Roma a zamanin Luther. Akwai irin son duniya ɗin nan da kasalar ruhaniya iri ɗaya, da irin wannan girmama ra’ayoyin mutane, da maye gurbin koyarwar kalmar Allah da ƙa’idojin mutane.” *The Great Controversy*, 297.

Idan ba a gane gaskiyar cewa gaskiya tana bunkasa ne a hankali cikin tsawon tarihi ba, to, muhimmancin kowace sabuwar haske a wannan tsara ta ƙarshe na iya zama abin da ba zai yiwu a gane ba kwata-kwata. Da zarar mutum ya daina fahimtar yanayin “gaskiya” na bunkasa a hankali, nan take zai fara dogaro ga al’adu, dabi’u, da jagorancin ɗan Adam da ya faɗi.

Hanyar aikin da Miller ya yi amfani da ita alama ce ta hanya da ta ratsa dukan layin annabci, wadda ke gabatar da shaida game da ci gaban gaskiyar Littafi Mai Tsarki wadda ta fara da

manzanni. Duk da haka, a cikin alamar hanyar da Miller ya wakilta, muna samun wani mafari da ke buƙatar takwararsa a karshe. Mafi yawansu ba sa taɓa fahimtar waɗannan gaskiyoyi, amma ba haka yake ga Shaidan ba.

Shaidan ya yi gāba da gaskiya da kuma bunƙasarta tun daga tawayensa a sama. Sa’ad da abin ya kai wani matsayi a cikin tarihi da masu gyara addini suka fara fahimtar yadda za a yi nazarin Littafi Mai Tsarki a sarari, sai Shaidan ya yi abin da kullum yake yi, ya kuma gabatar da jabun abubuwa. Shaidar tarihi game da aikinsa na kirƙirar jabun gaskiya ta nuna cewa ’yan Jesuit kamar Ribera da Louis de Alcazar sun mayar da dabarar jabunsu musamman a kan littafin Ru’ya ta Yohanna. Gurbatacciyar dabara da ake kira “preterism” ta fara ne a karni na biyu da na uku tare da manyan wakilai biyu na wannan karyar dabara. Na farko shi ne Eusebius na Kaisariya (260–339), na biyu kuma Victorinus na Pettau (ya mutu kusan 304). Dukansu waɗannan fitattun mutane na farkon tarihi sun ingiza wannan dabara, suna nuni da cewa littafin Ru’ya ta Yohanna ya cika a zamanin Daular Roma ta hannun irin waɗannan mutane na tarihi kamar shahararren mugun sarki Nero.

A karni na goma sha tara John Darby (1800–1882) daga Kasar Birtaniya ya gabatar da wata dabara ta Shaidan kuma, wadda aka kuma saka a bayanan ƙasa na Littafi Mai Tsarki na dokin Trojan da ake kira Scofield Reference Bible, wanda muka riga muka bayyana. “Dispensationalism” wata tsari ce ta tauhidi da ke rarraba tarihi da mu’amalar Allah da ’yan Adam zuwa lokuta dabam-dabam, ko kuwa “zamanai,” waɗanda a cikinsu Allah ke tafiyar da shirinsa ta hanyoyi mabambanta. Na yi wannan nuni a wannan wuri domin wannan yana ɗaya daga cikin karyoyin da aka shigar cikin motsin Future for America ta bakin muryoyi daga wannan yanki ɗaya da Darby ya yaɗa ra’ayoyinsa na shaidanci. Ra’ayoyin Darby da suka kai hari ga Future for America sun zo tare da falsafar abin da ake kira motsin “woke” na zamani, wanda ke inganta irin wannan rashin tsari da ya samu wakilci a Juyin Juya Halin Faransa da kuma irin wannan fasikanci da Saduma da Gwamara suka wakilta.

A yau malaman tauhidi na Adventism na zamani suna amfani da wata hanya ta rarraba gaskiyoyin Littafi Mai Tsarki bisa ga wani tsarin fassarar Littafi Mai Tsarki mai fuska biyu, wanda suke amfani da shi domin raunana da kuma musun duka Littafi Mai Tsarki da Ruhun Annabci. Suna ware mutane a matsayin ko dai ƙwararru a harsunan Littafi Mai Tsarki, ko kuma ƙwararru a tarihin Littafi Mai Tsarki. Saboda haka, malaman tauhidi na Adventism a yau suna iko da tunanin Adventism na Laodiceya ko dai ta wajen fassara Maganar Allah bisa ga fahimtar tarihin da ɗan Adam ya fāɗi yake da ita, ko kuma fahimtar harshe da ɗan Adam ya fāɗi yake da ita. Waɗannan bayyanannun kurakurai na zamani, waɗanda aka sha amfani da su wajen kai hari ga saƙon da kake karantawa yanzu, za a ƙara yin bayani a kansu a cikin waɗannan talifofi sa’ad da za mu yi la’akari da alamar annabci ta Juyin Juya Halin Faransa. Shaidan yana da rai, kuma ya san lokacinsa kaɗan ne. Ka’ida ta karshe cikin ka’idojin Miller, mai lamba ta goma sha huɗu, ta ƙare da sakin layi mai zuwa.

“Ilimin allahntaka da ake koyarwa a makarantunmu kullum yana kasancewa ne bisa ga wata akidar ɗarika. Watakila ya yi a ɗauki kwakwalwa marar rubutu a buga mata irin wannan, amma koyaushe zai ƙare ne a cikin son-zuciyar mazhaba. Hankali mai ’yanci ba zai taɓa gamsuwa da ra’ayoyin wasu ba. Da a ce ni malamin koyar da matasa ne cikin ilimin

allahntaka, da farko zan fara sanin iyawarsu da tunaninsu. Idan wadannan suna da kyau, zan sa su yi nazarin Littafi Mai Tsarki da kansu, in aike su su fita a 'yance domin su yi wa duniya alheri. Amma idan ba su da tunani, zan hatimce su da tunanin wani, in rubuta dan mazhaba a goshinsu, in aike su su fita kamar bayi!" William Miller, Miller's Works, juzu'i na 1, 24.

A cikin lokacin da ya biyo bayan rayuwar Yohanna Mai Ru'uya, da kuma a kwanakin Gyarani Addini, Shaidan yana aikatawa sosai wajen samar da hanyoyin annabci na karya domin ya rikitar da ya kuma hallaka sahihin nazarin Littafi Mai Tsarki. Abin da wani lokaci ba a lura da shi a cikin wadannan gaskiyoyin tarihi shi ne cewa dukan wadannan hanyoyin na shaidan an nufa da su kai tsaye ga wani littafi guda kawai, wato littafin Ru'uya ta Yohanna. Wannan shi ne batun kowane daya daga cikin wadannan masu yadda rikicewar shaidan. Littafin Ru'uya ta Yohanna shi ne ko da yausha makasudin Shaidan. Shaidan ya san cewa littafin Ru'uya ta Yohanna ne dole ya yi yaƙi da shi. Sa'ad da muka gane wannan gaskiya, sa'an nan za mu iya gane wata gaskiya dabam da ba a gani, wadda wata muhimmiyar gaskiya kuma take boye ta.

An kulla karya ta hanyoyin Jesuitawa ne domin a hana fahimta sarai cewa fafaroma na cocin Roma shi ne antikristin annabcin Littafi Mai Tsarki. Kowanne mai gyaran addinin Furotesta ba tare da togiya ba ya zo ya gane ya kuma bayyana wannan gaskiya. Saboda haka, sa'ad da a baya aka gabatar da ingantaccen tarihin mutane irin su Ribera da Louis de Alcazar a bainar jama'a ta bakin magana da kuma ta rubuce-rubuce, an yi amfani da tarihin mutane irin su Ribera da Louis de Alcazar ne domin a nuna kokarin Shaidan na hana ingantacciyar fahimta game da "mutumin zunubi." Shaidun da aka rubuta ko aka fada wadanda suke fallasa manufar shigar da wadannan hanyoyi na shaidanci daidai ne gwargwadon abin da suka kai gare shi, amma Shaidan yana kokarin boye fiye da hujjojin Littafi Mai Tsarki kadai wadanda suke bayyana antikristi a matsayin fafaroman Roma.

Akwai gaskiyoyi a cikin littafin Ru'ya ta Yohanna da aka rufe da rikice-rikicen da wadannan karyatattun tsare-tsaren fassarar Littafi Mai Tsarki suka haifar, wadanda suke wajen batun mutumin nan wanda lambarsa ita ce dari shida da sittin da shida. Daya daga cikin wadannan gaskiyoyin tabbatacce ne kwari, wato gaskiyar da ake wakiltar idan aka fahimci ikkilisiyoyi bakwai a cikas bunƙasuwarsu. Akwai gaskiyoyi da suke a cikin ikkilisiyoyi bakwai wadanda suke magana kai tsaye game da tarihin da ya fara gudana a ranar 11 ga Satumba, 2001, kuma ya fari a rikicin dokar Lahadi. Shaidan yana ta neman ya sa a binne wannan haske, kuma ya kirƙiri hanyoyin Shaidan domin boye lu'ulu'u da dama na gaskiya da suke a cikin littafin Ru'ya ta Yohanna, ba wai kawai tantance Paparoma na Roma a matsayin magabcin Almasihu ba.

Kafin a bayyana "mutumin zunubi" a shekara ta 538, mutane irin su Eusebius da Victorinus sun kai hari ga littafin Ru'ya ta Yohanna cikin kokarin boye tasowar ikon papanci. Daga baya cikin tarihi, Almasihu ya cika alƙawarinSa ga Tiyatira, ya kuma fito da tauraron safiya na gyarawar addini (Wycliffe), sa'an nan kuma Shaidan ya fito da shahararrun mutane biyu a tarihi domin su jagoranta su kuma ci gaba da aikinsa na shaidanci. Yaƙin dogon lokaci game da bunƙasar gaskiya, wanda yake kaiwa ga kololuwarsa sa'ad da ake buɗe asirin littafin Ru'ya ta Yohanna, (kafin ƙarshen lokacin jinkai) ya ƙunshi haske daga ikkilisiyoyi bakwai wanda Miller bai taɓa gane shi ba, haka kuma 'Yar'uwa White ba ta gane shi ba; amma ana iya nuna cikin sauƙi cewa duka Miller da

Ruhun Annabci suna goyon bayan sabon hasken, domin sabon haske ba ya taba saba wa tsohon haske.

“Haƙiƙa ne cewa muna da gaskiya, kuma dole ne mu riƙe matsayin da ba za a iya girgiza su ba da ƙwazo mai ƙarfi; amma bai kamata mu dubi kowace sabuwar haske da Allah zai iya aikowa da zato ba, mu ce, Lalle ne, ba mu ganin muna bukatar wani ƙarin haske fiye da tsohuwar gaskiyar da muka ƙarɓa har zuwa yanzu, wadda kuma muka daidaitu a cikinta. Muddin muna manne wa wannan matsayi, shaidar Shaida ta Gaskiya tana aiki da tsawatarwarta a kan halinmu, ‘Kuma ba ka sani ba cewa kai abin tausayi ne, kuma marar galihu ne, kuma matalauci ne, kuma makaho ne, kuma tsirara ne.’ Wadanda suke ji kamar su masu arziki ne, suka ƙaru da dukiya, kuma ba su bukatar kome ba, suna cikin yanayin makanta game da ainihin halinsu a gaban Allah, kuma ba su san da haka ba.” Review and Herald, August 7, 1894.

Babban ma’auni na gwada sabon haske shi ne ko yana saba wa tabbatacciyar gaskiya, da kuma ko yana riƙe da tushen ainihin gaskiyoyi.

“Sa’ad da ikon Allah ya ba da shaida game da abin da yake gaskiya, dole ne wannan gaskiyar ta tsaya har abada a matsayin gaskiya. Bai kamata a rungumi wata zato-zato da za ta biyo baya ba, wadda take saba wa hasken da Allah ya bayar. Mutane za su tashi da fassarorin Nassi wadanda a gare su gaskiya ne, amma wadanda ba gaskiya ba ne. Gaskiyar domin wannan lokaci, Allah ya ba mu ita a matsayin ginshiki ga bangaskiyarmu. Shi da kansa ne ya koya mana abin da yake gaskiya. Wani zai tashi, har yanzu kuma wani dabam, da sabon haske wanda yake saba wa hasken da Allah ya bayar ƙarƙashin tabbacin Ruhunsa Mai Tsarki.” Selected Messages, littafi na 1, 162.

Tun daga lokacin da Yohanna ya rubuta sakonnin da ke cikinsa, Shaidan ya mai da littafin Ru’ya ta Yohanna abin hari na kai farmaki. Yesu ya ce:

Amma albarka tã tabbata ga idanunku, domin suna gani; da kunnuwanku, domin suna ji. Gama haƙiƙa ina gaya muku, annabawa da yawa da kuma masu adalci sun yi marmarin ganin wadannan abubuwan da kuke gani, amma ba su gan su ba; da kuma jin wadannan abubuwan da kuke ji, amma ba su ji su ba. Matiyu 13:16, 17.

Albarkar da aka danganta ga gani da ji ita ce albarkar fahimtar saƙon Wahayin Yesu Almasihu. Sa’ad da Yohanna ya wakilci wadanda suke cikin “kwanaki na ƙarshe” wadanda suke gani kuma suke jin saƙon, sai ya fãɗi ƙasa domin ya yi wa mala’ika Jibrilu sujada, wanda nan da nan ya sanar da Yohanna kada ya yi haka.

Ni kuwa, Yohanna, na ga wadannan abubuwa, na kuma ji su. Da na ji kuma na ga su, sai na fãɗi ƙasa domin in yi sujada a gaban ƙafafun mala’ikan nan wanda ya nuna mini wadannan abubuwa. Sai ya ce mini, Ka kula kada ka yi haka: gama ni abokin bauta ne tare da kai, da ’yan’uwanka annabawa, da kuma wadanda suke kiyaye maganganun wannan littafi: ka yi wa Allah sujada. Ru’ya ta Yohanna 22:8, 9.

Jibrilu da Yohanna dukansu halittattu ne, wadanda ya kamata su yi wa Mahalicci kaɗai sujada. Annabawa da yawa da mazaje masu adalci, har da mala’iku, sun yi marmarin su “gani” kuma su “ji” saƙon Kiran Tsakar Dare sa’ad da za a maimaita shi a ƙarshen duniya.

“Almasihu ya ce, ‘Masu albarka ne idanunku, gama suna gani; da kunnuwanku, gama suna ji. Gama hakika ina gaya muku, annabawa da yawa da adalai sun yi marmarin ganin abubuwan nan da kuke gani, amma ba su gan su ba; da kuma jin abubuwan nan da kuke ji, amma ba su ji su ba’ [Matiyu 13:16, 17]. Masu albarka ne idanun da suka ga abubuwan da aka gani a 1843 da 1844.

“An ba da sakon. Kuma bai kamata a yi jinkiri ko kaɗan wajen maimaita sakon ba, gama alamomin zamani suna cika; dole ne a kammala aikin rufewa. Za a yi babban aiki cikin ɗan kankarin lokaci. Ba da daɗewa ba za a ba da saƙo ta wurin naɗin Allah wanda zai ƙaru ya zama ƙara mai ƙarfi. Sa’an nan Daniyel zai tsaya a matsayinsa, domin ya ba da shaidarsa.” Manuscript Releases, juzu’i na 21, 437.

Abin da mutane masu adalci (Yahaya) da ’yan’uwansu abokan bauta (mala’iku) suka yi marmarin gani shi ne cika Kukan Tsakar Dare ta ƙarshe a ƙarshen Adventism, sa’ad da za a haskaka duniya da ɗaukakar Allah. Wannan bayyanuwar iko ta ƙarshe cikin ruwan sama na ƙarshe tana samuwa ne ta wurin buɗe hatimin Wahayin Yesu Almasihu.

Game da wannan ceto ne annabawa suka yi bincike, suka kuma zurfafa nema, su da suka yi annabci game da alherin da zai zo muku; suna binciken abin da, ko irin wane lokaci ne Ruhun Almasihu da yake cikinsu yake nufi sa’ad da ya riga ya ba da shaida game da wahalolin Almasihu da kuma ɗaukakar da za ta biyo baya. A gare su aka bayyanar cewa ba wa kansu ba ne, amma a gare mu suke hidimar waɗannan abubuwa, waɗanda yanzu aka sanar muku ta bakin waɗanda suka yi muku wa’azin bishara da Ruhu Mai Tsarki wanda aka aiko daga sama; abubuwan nan kuwa mala’iku ma na marmarin su leƙa cikinsu. Saboda haka ku ɗaure gindin hankalinku, ku kasance masu kamunkai, ku sa begengku gaba ɗaya ga alherin da za a kawo muku a bayyanar Yesu Almasihu. 1 Bitrus 1:10–13.

Annabawa, mutane masu adalci da mala’iku sun yi marmarin rayuwa a lokacin da ake zubo “alheri” ko ikon Allah, a lokacin cikakken cika Kukan Tsakar Dare na ƙarshe. Wannan “alheri,” wanda shi ne ikon halittar Allah, ana kawo shi ga mutane ne sa’ad da aka warware Wahayin Yesu Almasihu. Shaidan ya san cewa hanyar isar da ikon halittar Allah ga mutanensa ana cika ta ne ta wurin sakon da aka warware a cikin littafin Ru’ya ta Yohanna, saboda haka kuwa babban ƙoƙarinsa shi ne ya rikitar, ya danne, ya kuma rufe hasken da yake ƙunshe a cikin littafin Ru’ya ta Yohanna. Wannan haske ba wai kawai gane mutumin zunubi ba ne, gama dukkan masu gyaran addinin Furotesta sun riga sun rubuta cikakken bayani game da wannan gaskiya tun ƙarnuka da suka shige.

Na kasance cikin Ruhu a ranar Ubangiji, sai na ji a bayana wata babbar murya, kamar ƙarar ƙaho, tana cewa, Ni ne Alfa da Omega, na farko da na ƙarshe; kuma, Abin da kake gani, ka rubuta a cikin littafi, ka aika shi zuwa ga ikkilisiyoyi bakwai waɗanda suke a Asiya; zuwa ga Afisa, da Simirna, da Pergamum, da Tiyatira, da Sardis, da Filadelfiya, da Laodikiya. Sai na juya domin in ga muryar da take magana da ni. Da na juya kuma, sai na ga sandunan fitila bakwai na zinariya; kuma a tsakiyar sandunan fitila bakwai ɗin akwai wani mai kama da Ɗan Mutum, sanye da riga mai kai har ƙafa, kuma an ɗaure shi a ƙirji da ɗamarar zinariya. Kansa da gashinsa farare ne kamar ulu, farare kamar ƙanƙara; idanunsa kuwa kamar harshen wuta ne;

kafafunsa kuma kamar tagulla mai kyau, kamar an kona ta a cikin makera; muryarsa kuma kamar karar ruwaye masu yawa. Kuma yana da taurari bakwai a hannunsa na dama; daga bakinsa kuwa takobi mai kaifi, mai kaifi biyu, ta fito; fuskar fuskarsa kuma kamar rana ce sa'ad da take haskawa cikin karfinta. Da na gan shi, sai na fadi a kafafunsa kamar matacce. Sai ya dora hannunsa na dama a kaina, yana ce mini, Kada ka ji tsoro; ni ne na farko da na karshe: ni ne mai rai, na kuwa mutu; ga shi kuma, ina da rai har abada abadin, Amin; kuma ina da maɓallan jahannama da na mutuwa. Saboda haka ka rubuta abubuwan da ka gani, da abubuwan da suke, da kuma abubuwan da za su kasance daga baya. Ru'ya ta Yohanna 1:10–19.

Yayin da Adventism ya rike hanyar fahimta ta “historicist”, sun gane cewa dukan ikkilisiyoyin da ke cikin Ru'ya ta Yohanna surori biyu da uku ana maimaita su a cikin ikkilisiyar karshe. Abin takaici, a karshen karni na goma sha tara, Shaidan ya riga ya fara rufe idanun Adventism ga tsattsarkan tsarin fahimta, ga kariyarsa, da kuma ga aiwatar da shi a matsayinsa na muhimmin bangare na alhakin su a matsayin “masu ajiye manyan gaskiyar annabci.” Ko a lokacin da ake jingine wannan tsarin fahimta a cikin Adventism, har yanzu akwai waɗanda suka yi amfani da tsattsarkan tsarin fahimtar. Muna amfani da littafin, *Story of the Seer of Patmos*, a matsayin shaida cewa amfani da dukan ikkilisiyoyin ga tarihin Laodicea sahihin amfani ne na annabci. Abubuwan da ke fasa su ne tsattsaura daga wannan littafi waɗanda suke tabbatar da batun da nake nufi da shi.

“Ya kamata a tuna cewa, kamar yadda abin da Ikilisiyar Afisa, Simirna, da Pergamos suka fuskanta zai sake faruwa a cikin ikilisiya ta karshe kafin zuwan Almasihu na biyu, haka ma tarihin Tiyatira zai sami kamarsa a cikin tsara ta karshe.” Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 69.

Haskell ya yi nuni daidai cewa abin da majami'u hudu na farko suka fuskanta yana maimaituwa, ko kuma kamar yadda ya fada, “zai sami kwatankwacinsa a cikin karni na karshe.”

“Ya yi amfani da gwajin, amma duk abin ya nuna gaba zuwa shekara ta 1843 a matsayin lokacin da dole ne duniya ta yi maraba da Mai Ceton ta. Yanayin mutanen a zuwan Almasihu na fari yanzu ya sake faruwa.” Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 75.

Haskell yana magana ne game da yadda William Miller ya bayyana shekarar 1843 a matsayin lokaci na Zuwa ta Biyu na Almasihu, kuma ya nuna cewa yanayin da ya kasance a zuwan farko ya maimaitu a zamanin mabiya Miller. Haskell ya yi daidai, kuma Sister White ta tabbatar da cewa Miller kansa an wakiltar shi da Yohanna Mai Baftisma.

“Kamar yadda Yahaya Mai Baftisma ya yi shelar zuwan Yesu na fari, ya kuma shirya hanya domin zuwansa, haka ma William Miller da waɗanda suka haɗu da shi suka yi shelar zuwan Dan Allah na biyu.” *Early Writings*, 229.

Haskell ma ya bayyana cewa a cikin tarihin Pergamos, (coci ta uku mai wakiltar sulhuntawar Kiristanci da bautar gumaka), an maimaita tarihin Sardis, coci ta biyar.

“Akwai wani lokaci a cikin tarihin Pergamos, lokacin da Kiristanci ya yi zaton arna ta mutu; amma a zahiri, addinin da a fili ya zama kamar an ci nasara a kansa, shi ne ya yi nasara. Arna da aka yi wa baftisma ta shiga cikin ikkilisiya. A zamanin Sardis an maimaita wannan tarihi.”

Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 75, 76.

Sardis ita ce ikkilisiyar Gyaran Addini wadda ta farka ta kuma yi zanga-zangar kin amincewa da rudu na Shaidan na tsarin papanci, amma kafin aikinsu ya kammala, sun riga sun fara komawa Roma. Sun dauka, kamar yadda ikkilisiyar Pergamos ta yi, cewa tsarin papanci ya mutu, amma a zahiri, har yanzu yana raye. Haskell kuma ya bayyana cewa a kan ikkilisiyar ragowa ne “tarin haskoki na dukan zamanai na da” ke haskawa.

“A kan wannan ikkilisiya ta karshe—ragowar,—haskokin da suka tattaru na dukan zamanan da suka shuƙe suna haskakawa.” Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 69.

Ba na nufin in ce Haskell ya gane cewa tarihin ci gaba da aka wakilta ta cikin ikilisiyoyi bakwai ya kuma cika a tarihin Isra’ila ta da ba, amma babu shakka yana tabbatar da wannan gaskiya sa’ad da ya rubuta cewa “tarin haskoki na dukan zamanai na da” suna “haskakawa” a kan “ikilisiya ta karshe.” Isra’ila ta da tana cikin “haskokin” “zamanai na da.” Kuma ko da yake yana tabbatar da ka’idojin da suke da muhimmanci domin gane alamar ikilisiyoyi bakwai a tarihin Isra’ila ta da, ban tabbata da zurfin yadda ya gane kamanceceniyoyin da wadannan alamomi suke wakilta ba. Ina kuma da tabbacin cewa bai gane wani ɓangare da ya fi muhimmanci ma na tarihohin da ikilisiyoyi bakwai suke wakilta ba, wani ɓangare da muke kan kaiwa gare shi.

Za mu tattauna wannan gaskiya a talifinmu na gaba.